

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Predigten - Cod. Aug. perg. 118

Gregorius <Nazianzenus>

[S.l.], [9. Jahrh./10. Jahrh.]

De luminibus quod est secundus epiphaniis

[urn:nbn:de:bsz:31-66157](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-66157)

enim diluitur primus ille male delectabilis
 gustus, sputa. palmas colaphos suscipe. nec
 spineam refugas coronam. Aspera enim &
 dumis ac sentibus horrida est uirtutis uia. Indu
 ere ueste coccinea & totius xpi passionibus ad or
 nare. Accipe calami uelut discipulus scribis.
 uelociter scribentur. ad orare ab inludentibus
 ueritatem. Adultam. simul cruce configere.
 simul & consepelire cum xpo. ut & simul resur
 gat cum xpo. & simul glorificeris cum eo. simul
 q. conregnes. **U**ides dnm ut uidere possibile est.
 dnm quem in trinitate ueneramus & adoramus
 & colimus. **Q**uere & nunc manifestari nobis
 optam. in quantum uinctis in carne possibile est.

Per xpm dnm nrm cui est gloria & potestas in
 secula seculorum. amen. **EXPLICIT**
 DE EPHIPHANIS SIVE NATI DNI

INCIP DE LUONIB: QUOD E SEDS EPYPHANIS.
Iterum ihu meus & iterum mysterium. myste
 rium non erroris alicuius aut turpitudinis. si
 cut se habet gentilis error & temulancia. sed mys
 terium excelsu & diuinum. qd & iam hominibus
 supra concilia. **S**cilicet enim hic luminum dies
 ad quem conuenim. & cuius solemnitatem

hodie celebramus. De baptismo quidem xpi
sum fit exordium. Est enim uerum lumen
quod illuminat omnem hominem uenientem
in hunc mundum. Efficit autem in ea purgatione
& reparat illud lumen. quod ab eo acceptum ab
initio pro peccatum obscuratum & obtextum.
Quam obrem audite uocem diuinam. pro quam no
bis celeste mysterium de superioribus personat.
Dicit enim. Ego sum lux mundi. & ideo accedite
ad eum. & in lumina mundi & uultus uisus non e
rubercent. Dum uero lumine consignantur.
regenerationis tempus est. Renascamur denu
o. reformationis tempus est. In id quod fuit
prius ad am. reformemur. Non permaneamus
quod sumus. Sed efficiamur quod fuimus. **L**ux
in tenebris lucet. in hac seculi & uita & in hac car
ne. & tenebrae eam sectantur quidem. sed non con
prehenderunt. Id est contrariae uirtutes. quae pri
us uidebantur quidem uisibili ad am. sed uidebantur
ab inuisibili uerbo dei. Ut nos abicientes ope
ratenebrarum. accendamus ad lucem. & effica
mur & iam ipsi lux participatione lucis aeter
nae. **H**oc est diei huius gratia. haec sunt mysteria
huius uirtutis. quae uos humo eleuet. & caelo solet.

Sicut & sermo p̄grediens edocebit. **N**um quid
 tale aliquid purificatio legis habuit. **A**mbra
 habens futurorum bonorum. & temporalis asp
 sionis cinerem uatule respergens. & purificans
 pollutor. **N**umquid tale aliquid in mysteriis suis
 habent paganorū dilubra commenta. & myste
 ria obscura. **A**d inuentiones demonū. aut fu
 riosę mentis uesana figmenta. tempore con
 firmata. & fabulis commendata. **E**tenim
 quędam quam uera adorant. rursus facta esse
 & conposita p̄ fabulas docent. **Q**uę si essent uera
 utiq; fabulosa non essent. **C**um sit omnigenere
 contrarium sibi ueritas & figmentū. sed agunt
 om̄a tamquam uere pueri in plateis ludentes.
 ac sibi inuicem in ludentes. **N**ulla ibi uirilis sen
 sus & p̄fectę rationis adserit. **N**ihil quod pro
 ferre ualeant. aduersum cultores uerbidi. **A**q; b
 om̄a hæc eorum uana commenta. & sordida de
 teguntur. **N**on ergo hic furtaua generatio. **J**o
 uis creensium tyranni. **N**ice & gentilib; non
 placet neq; curæ uocis & cymbala. & armo
 rum sonus. plorantis di sui furantia uagium.
Quę sæui parentes parricidalis hausus puer &
 ipse parricida futurus effugit. & digno

+

parenti dignus heres. Pro quo lapidem
absorbuerat nutritur. Non hic frugum sec
ture furiose. nec tibiæ uel coribantes sonant.
Uel quæcumq; deorum matri tamquam matri
talium filiorum obscenis & in uerecundis ce
lebrantur archanis. Quæ occultant diligen
tius & teguntur. Non p nomine. sed p turpitu
dine. Neq; puelle aput nos raptus celebratur.
& matris error ac planctus. Non treptolemus
nec dracones. Non illa quæ mysta & aliud
in occultis & abditis uel faciunt uel paciunt.
Erubesco. & enim in lucem pferre & in diem
nocturnæ dedecora. in quib; turpitudine mys
terium nominat. Porum eleusini ac y
miste. qd silentiū premitur. Qd uere silenti
um dignum est. Non hic diuini. & laxæ
& in formis partus ex femore. nec uirilif spe
cies in feminam resolutam. Nec ebriosorū
chorus uel solutorū militum turme. quæ
insipientib; thebeis honorisunt nec similis
fulmen adoratur. Non apud nos lupanas
ueneris & mercuricum & mercuriū myste
rium ducit cuius & ipsi dicunt turpitudine
consecratione est. Non fallos aliquos neq; ity

fallos turpis & abia & actib; ueneramus.

Non cruenta taurorum gentis hospiciam. nec
 lac omnium puerorū fragilis pro ductus san-
 guis offert altaribus nr̄is & in hoc solo malefor-
 tes cum in cæteris effeminatus deam uirginem
 colent. eidem in regione molles quidam sint &
 soluta. In mysteriis uero crudeliter & truces
 non atus apud nos nocturnis silenti terribiles
 aguntur ululatus. nec trifonia sub terra ludi-
 brice diuinationis incerta. nec clodonee que
 reus responsa incertum nutatibus ramis;

Non delicia tripodis ancipiti elocutione fallen-
 tis. nec castali poculi inante p̄suasa diuina-
 tio. Que silentium suum diuinare non potuit.
 Nulla apud nos magorum immolatio. & in
 febris quesita prescientia. Nulla apud nos
 chaldeorū astronomia. & natiuitatis humane
 astorum. celestium cursib; ponderate. Quinec
 dese quidem ipsos. quid essent agnoscere potuer;

Non orgia trachum apud nos sunt a quib; & inu-
 a errorum huius ceteri ferunt inuenta.

Non orfei apud nos mysteria & traditiones que
 intantum greci ut sapientem admirati sunt ut
 cordarum eius pulsib; & cathare sonis optemperare

atq; oboedire simulent uniuersa. Non thres
apud nos cruciatus & iusta supplicia his quin
bui talib; p sua denotat. neco sitis membra
discerpta; & egyptiorum lamentationib; per
quisita. Non isidus error infelix. neq; hirci
mende su. nec apidos uiculi presepe mensu
cis cultorib; sculpta adulatione ueneratum
neq; illa quib; infamant inagis quam honorant.
frugi ferum nilum cum eum spicis comantem
& culmen florantib; inuandantem uite sue auc
torem ac parentem putant. Omitto peto du
& serpen tum. omni genumq; deorum mon
trare texere quib; singul; pprie & festiuitatis
& delectoris propriasunt deputata mysteria.
Sed o. error infelix. numquid intantum soporari
& obrui in uobis debuit humanae nature iudici
um. ut si forte deuiandum fuerat aueridi cul
tu. usq; ad hoc ueniret. ut simulacra uoce & sen
su motuq; carentia. humanis artis opera ma
nuumq; figmenta colerentur. Quid aliud
uobis in precarentur inimici. nisi uitalia cole
rent. & in talibus spes & religio penderet. ut
mercedem quam oportuit erroris uiri. sicut a
it apostolus paulus. In his ipsis recuperatis inq;

colunt. Non enim illis tantum^t honoris deferunt,
 quantum ex illorum dedecore uos in uirga sumitis,
 iii. **E**rror execrabilis. sed execrabilior turpitudine.
 Sulti quidem qui adorant. & cum ipsi sint mi-
 seri & uiles. uiliora tamen sunt & misero-
 ra quae colunt. Sed in his inluclant familiae
 gentium. & discipuli paganorum. De decep-
 tione demonum. Decepti fallacia demonum.
 Ab ipsis enim honor diuinus. idolorum coero-
 rumque simularum obiectione furat. & per diuer-
 sa errorum ac turpitudinum genera humanum
 ab his genus uolunt & mergitur. Jam uide-
 ex quo eiecit nos a ligno uitae. per lignum scien-
 di bonum & malum. non in tempore neque oport-
 tune commodeque gustatum habuerit captiuos
 & animum ipsum qui in nobis dixit & rector ui-
 genae positus est ad o. falsis per suasionibus ac-
 uitiorum adolationibus decipere. Neque enim
 ferebant in uicis ipsi impune humanum ge-
 nus ad caelum migrare docerit. cum ipsi
 de superis in inferna deciderint. successio
 gloriae excitauit inuidiam. & malorum
 suorum solatium putant. si unde ipsi ceciderit.
 illuc nullus ascendat. Ista est in inferis.

& illos odiorum causa. ista certaminis, propter
hoc imagodi obruitur. & obscuratur in nobis.
& quoniam non preualuimus seruare mandatum
traditum in fidelitatis nostre legibus. ut terro-
ris nostri turpitudinem. turpitudine culturae.
ac religionis argueret. & qui factorem celi nostro-
rumque dimisimus. facturas nostrarum manuum
coleremus. Nec sufficebat hoc solum malum.
ut qui creati sumus ad laudem creatoris & glo-
riam. & ad imitandum eum quoniam fecit. in
quantum possibile erat naturae huius progredi.
efficeremur uas quoddam uitiorum foedantium
& consumentium interiorem hominem. Nec
uero & iam in hoc progressum. ut tamen imito-
res deos nobis statuerimus. quorum exemplo
uitae nostrae daretur auctoritas. ut non solum
sine reatu fieret peccatum. uerum & iam
stat diuinae similitudinis ducere. Nec ultra
protus arguendum uideretur. quod deo re-
imitatione gerebat. Nobis uero quibus iam
donauit laboris laborem supersticiosi erroris effugit
& in ueritate seruare deo uiuenti & uero super-
gredi atque euadere totius creaturae cultum. &
quae cumque probantur in tempore. ad quos ipsos

primos superare motus debemus. **V**am di-
 ne philosophari dedō. & de diuinis reb; quam
 edocet diuina scripturę traditio. **U**nde ergo
 nobis incipiendum est. nisi ab his que prima
 esse omnium sapientissimus pronuntiat
 salomon. **A**it enim. **I**nitium sapientia
 timor dñi. **P**rimum ergo in cessu atq; adi-
 tum ad sapientiam dñi timorem dicit. **N**on
 enim atheoria & rationabilis inspectione
 sumentes inicia. in timorem peruenire de-
 bemus ad finem. **Q**m̄ scientia desiderium
 & inquisitio questionum. **N**isi timor dñi pre-
 cesserit. effrenatos animos in preceptis agit.

Suero anima timor dñi prima elementa sus-
 cipiat. & per hunc purgatio & ut ita dixerim
 subtilior fiat. **T**unc potest ad superiora conscen-
 dere. **U**bi enim timor dñi est. ibi & obseruatio
 mandatorum. **I**bi & purgatio carnis. quae se uelut
 crassior & obscurior nubes anime obiciens.
 considerare eam diuini splendoris radios non
 sinit. **U**bi autē carnis fuerit facta purgatio.
 ibi continuo erit & inluminatio. **U**bi autē
 fuerit inluminatio. ibi iam desiderii uota
 conplentur. & per illos primos aditus. quos

aperuit dñs amor. in ipsam iam sapientia
aulam. atq; ⁱⁿ interiora eius atria puenitur.
Propterea ergo expurgari oportet prius. &
ta accedere ad eum qui purus est. **M**efortea
innobis fiat illud. quod accidit populo israheli.
qui non poterat ferre gloria uultus mōsi. &
propterea uelamen ponebat moyses sup facie
suam. **U**el certe qd manoe dicebat unius
ex iudicib; cum ait. peribimus. o mulier
qm dñm uidimus. **T**ale aliquid fortassis di
cebat & petrus. cum uelut grauari se putabat
ex presentia ihū. & dicebat ad eum. ex iamie
dnē. quia homo peccator sum. uelut paulus
auctu uocis diuine orbatu lumine. non
dum enim purgatus a persecutione cede. eum
quem p sequebat. argente se audit de caelo.
Tale aliquid docet nos & iam fidelissimi illius
centurionis laudata responsio. qui cum sani
tatem serui decumbentis ex petere. presentia
tamen & ingressum ad sednū recusabat. un
de & fides eius magna pnuntiatur ad nō. in
tellegentis in illo hospitio inuitari & suscipi
debere sapientiam. **U**bi iam nullus lan
guor est. nulla infirmitas uitiorum.

Ubinemo militans dō. implicat senegotus secu-
 laribus. ut ei placeat cui se probavit. **U**bi
 nihil debet cesari. & principib; huius mundi.
Vbi non diligit mundus. neq; ea que in mundo
 sunt. **Q**uod si in aliquo adhuc horum dō inemur.
 & adhuc centuriones scđi sumus. **D**icam & nos
 ad sapientiā quia non sum dignus ut intres sub
 tectum meum. **S**uero desideras & nimia cu-
 piditate rap tatus uidere ih̄m. & iam si breuis
 es in spū & exigue proceritatis. erumpe. & e-
 leuare dō terra ad altiora conscende.
 quāre aliquam sicut mori arborem. sicut bea-
 tus ille Zaccheus. efficere stultus huius mun-
 do. ut sis sapiens apud dñm. **A** mortifica mem-
 bratua que sunt super terram. efficere supe-
 rior a corpore huius humilitatis. **C**orpora
 om̄ia & caduca transcede. **T**unc audies uer-
 bum dñi dicere ad te. festina descendere. quia
 hodie oportet me manere apud te. **&** cum te
 totum actua om̄ia prōpto animo obtuleris.
 audies iterum. quia hodie salus domui huc
 facta est. propter quod & ipse filius est abra-
 ham. **I**dem enim ipse sermodi & terribilis est.
 pro maiestate nature his qui in digni sunt.

& p̄ nimia bonitate aptasse & in scriptis.
quos inuenerit p̄paratos. Idest quicumq;
& se sp̄m nequam mundi huius fugauerint.
& animas suas diuina agnitione purgauerint.
& purgatas non torpori atq; otio derelinque
runt. Sed bonis eas actib; & sensib; occupant.
Vtne sp̄s ille nequam qui fuerat eiectus inue
niens illā uacantem & mundatā. rursus
ad sum̄t̄ alios septem sp̄s nequioresse & ha
bitare in domo illa. Numerus spirituum ma
lignorum. contrarius est numero sp̄s bonitatis.
Sicut enim est xp̄s & anti xp̄s. ita fiduci potest
sp̄s & ante sp̄s. Propterea ergo non sufficit ef
fugere malū. sed continuo & iam & operari bonū.
Ut p̄ singulari uirtutū species. introducamus xp̄m.
in habitaculum cordis nr̄i. Ita ut nihil uacuum
inueniat in nobis sp̄s nequam. in quod se uelut
in uacuat̄m possessionem inregat & inmergat.
& faciat nouissimā nr̄ā nam peiora priorib;
Ideo ergo omni custodia serua tuum cor. & as
census in tuo corde dispone. & in noua tibi no
ualia ut non semines sup̄ spinas. sed semines
iusticię semina. Sicut & salomon. & dauid
& hieremias. te commo nent. & in luminem.

nobis lumen scientiæ. & ita demum loque-
 mur di sapientiã in mysterio absconditam.
 cum & in luminata clarius fuerimus lumen
 accensum. & auditores purgatas aures. & cor-
 da purificata deũ uerunt. ut simul & dicentes
 & audientes diuina luce radiati. & partici-
 pes horum que dicuntur effecti. mereamur
 in eadem imaginem transformari a gloria
 in gloriam. tamquam ad n̄i spũ. Quia ergo
 attentiores iam & purgatiore per uerbum
 fecimus auditores. qd̄ superest que ad presen-
 tem solempnitatem pertinent differamus.
 & communem ducamus festiuitatẽ. cum a-
 rum ab. religiosis & sanctis. Caput ergo.
 & principium solempnitatis. sit memoriã di-
 uinam enim eẽ di. hæc est uox lætitię. & sa-
 lutis in tabernaculis iustorum. ▽ b̄i dedo ser-
 mo est. & di gloria predicatur. Sane si aliqd̄
 ex his que prius dixim̄ & iam hodie n̄us hic
 sermo præsumpserit. Memomirã. neq. uideã.
 absurdum eadem sepe repetere. cum eadem
 dicendi materia p̄ponat̄. nō axime. cum meã
 ingens obsideat linguam. & horror inmensus
 mentẽ animũq. p̄currat. cũ dedo loqui p̄ponim̄.

O pro, aũ & iam uobis auditorib; in eẽ affectum
huius cernodi timoris audiendo; **D**ñm cum
nomino uno lumine. in luminam in trib;
Tribus quidem secundum unius cuiusq; p pri
xates siue substantias. aliquib; dicendum
uidet siue psonas. nihil enim p uocabuloꝝ
diuersitate diffidendum est. cum ad eundẽ
sensum nominum diuersitas p uocet intel
lectum. **U**no aũ. secundum substantiæ
deitatis rationem; diuiditur ergo ut ita di
cam indiuisibiliter. & conuigat uisibiliter.
Una est enim in trib; deitas. & tria sunt in
quibus est deitas. **I**mmo ut uerius dicam in
quo est deitas. amplius aũ aliquid uel minus
relinquamus. ut neq; fiat in unitate confusio.
neq; in diuisione disidium. **P**ariter & eni
abicienda est & sabellii commixtio. & ar.
ri separatio. **C**ontraria & enim sibi sed ad
æq; impra p tulerunt. **N**obis aũ unus dñs
pater. ex quo om̃a. & unus dñs ih̃s xp̃s p que
om̃a. & unus sp̃s sc̃s. in quo om̃a & p que om̃a.
Hoc ipsum quod dicimus ex quo & per que non
natura secamus. neq; enim p prepositionum
syllabe mutare. naturæ ueritatẽ mutabunt.

Sed unius naturæ sui cuiusq; nominis propriam
 tem designant. Quod manifestissime indica-
 tur ex eo. quod rursum in unum reuocatur ista
 ipsa diuersitas. **S**iquis tamen non transitorie
 apud ipsum apostolum legat illud quod scrip-
 tum est cum dixit. qui a se ipso. & per ipsum.
 & in ipso omnia. & addidit. ipsi gloria in secula
 seculorum. **P**ater ergo. pater est sine initio.
 non enim est aliud aliquid unde pater est.
 filius filius est. sed non absq; initio. de patre
 enim est. **S**uero temporale ex patre initium
 & ipse sine initio est. creator namq; est temporis
 & non ipse initium sumit ex tempore. **S**piritus
 uere spiritus sanctus procedens quidem ex patre. sed
 non & ipse filius. non enim generatur sed procedit.
 sitamen & iam in rebus tam arduis & tam diffi-
 cilib; explanationis gratia utinob; appellatio-
 nibus fit est. **N**eq; enim defraudatur est pater.
 eo quod ingeneratus est. qui a genuit. **N**eq; fili-
 us defraudatur. eo quod generatus est. qui a ge-
 nito generatur. **N**eq; spiritus sanctus in patre refun-
 ditur uel in filium. qui ad se est & iam siud impur
 non uidetur. **P**roprietas ergo unicuiq; immobi-
 lis est. alioquin nec erit propria. si transfundit.

& transferatur in alterum. **I**stauero qui ingeni-
tum & genitum. id est innatum & natum. ad
naturę accipiunt diuersitatem. **S**ine dubio & iam
adam. & s&h. diuersę inter se naturę fuisse
desendunt. **Q**m adam quidem plasmatus &
finitus est. **S**&h autē ex adam & eua p̄coꝝum
generatus est. **U**nus ergo d̄s in his tribus. & haec
tria unus est d̄s. secundū ea que superius expo-
simus. **U**erum quia oportebat non in supernis
tantum adorari d̄m. sed esse aliquos & iam in
terris qui adorarent d̄m in spū & ueritate ut
om̄a replerent gloriā d̄i. quia om̄a plena erant
d̄o. **I**decirco & iam homo diuinitus manib. fabri-
catur. & imagine eius honoratur. **H**unc autē
inuidia diaboli & contaminatione peccati a
creatore diuulsum. despiceret & neglegere non
Vij. fuit d̄s. **S**ed quid sit. quid de nobis agit uel pro
nobis. noua quaedam & inaudita efficitur p̄ mu-
tatio naturarum. & d̄s homo fit quia ascendit
sup̄ celum celi. ad orientem sublimatus sue.
claritatis. & glorię. ad occidentem conuertit
gloriā suā. & occasum splendoris sui in hac uili
& humili carne nra recondit. & d̄i filius. susce-
pit eē & iam hominis filius. & hoc sui cognomen

de se ipse proficitur. non conuersus ex eo quod erat.

- I**n conuertibilis namque est. sed adsumens quod non erat. misericors enim est. ut capi possit. qui capi non poterat. & per mediantem carnem sicut uelamine quodam interposito. alloqui nos possit. quoniam quidem ferre sinceram diuinitatis eius naturam. non erat corruptibilis huiusmodi fragilisque naturae.
- I**decirco ergo in conmixta miscetur. & non solum natiuitatis dei. uel carnis supernamens. uel temporis illud quod ante omne tempus est. uerum etiam uirginitati partus imponit. quoniam & impassibili passio conciliat. & in mortali mortis poculum propinat. Nam quoniam inimicus nostrae artis suam sofisticam uinci non posse presumpserat. Sicut ipse nos spe desperat deitatis promissis dicens. erit sicut di. Itaque nunc ipse carnis obiectione despicit. & uelut hamo esca ad operto. dum adam carneum caput uorare dicitur. intrinsecus inuenit ad optum. & ita nouus hic adam ueterem reparat. & condemnatio prioris absoluit. dum caro pro carne restituit. & pro morte mors reddit.
- I**nmo dum mortem ipse auctor mortis puniatur. & quidem ante non multos dies solempnitate natiuitatis communiter celebrantes & de mundo

partes ac de his que supra mundum sunt. uer-
bi uoluntate ac delictis luxoriantes. cum stella
eucurrimus. cum magis adorauimus. cum pasto-
ribus inlustrati sumus. cum angelis innumera-
uimus. & gratias ei qui in sua propria uelut pere-
grinus aduenit. ut nos peregrinos & aduenas
inlustraret. Sed nunc alia xpi gesta pulsamus
atq. aliud mysterium commouemus. quoniam
possim cohibere lasciuia uoluptatem. sed mente
extollor & efferor. & propria pusillitatis oblitus.
officium magni iohannis immo potius famulatu
subire contendo uel gestio. & licet non sim pre-
cursor. de heremo tamen uenio. **Xp̄s** ergo in
luminabit immo potius fulgore suo nos inlu-
minat. **Xp̄s** baptizatur. simul & nos descen-
damus. ut cum ipso partes ascendamus. **Xp̄s**
baptizat. obserua diligentius. tibi enim neces-
sarium est ut scias quis est iste qui baptizatur.
uel a quo. uel quando. dñs a seruo. qui mundus est
& sine peccato. baptizat tamen ab eo qui bap-
tizat peccatores in penitentiam. & tunc de-
mum incipit signa facere & uirtutes. quid ut
p hoc doceat. uel quid ut nos inde discamus.
¶ **T**a nempe ante baptismu preparari. & hac

Vij

humilitate ac
uirtus p̄ce
p̄ce ergo hi q
offerte ad bap
uirtu. aut cor
p̄ce p̄ce ad
p̄ce anima
bilitate colo
uirtu habet
p̄ce p̄ce gr
uirtu se curri
ad uirtu uon
de o iam illud
uirtu qui acced
mysterio rum
fidelitate ab
uirtu. ¶ **T**er
tempus osten
p̄ce uel ad
uirtu putan
uirtu bapta
p̄ce contemp
fidel & dispen
humilitate &

humilitate accedere. & pramfecta uel spū uel
 carnis p̄ate. ut & p̄dicationi iam apta sit & agoni
 uiscant ergo hi qui sub die deliberant nomina sua
 offerre ad baptismū. nec aliquid emendationis ad
 uitam aut cor p̄tionis admoret p̄parare conant.
 quo possint aduentum diuine gr̄at̄e bene conpo
 sito in anima & diligenter in nouato suscipere
 habitaculo. Quamuis enim remissionem & in
 dulgentiā habeat p̄teritorum baptismi gr̄at̄e.
 peccatorum gr̄at̄a quippe est. Tamen future
 cautelle securitatiq; p̄uidendum est. ne forte
 ad eundem uomitum reuertamur. Tum dein
 de & iam illud docet quomodo subiectos eē oportet
 at eos qui accedunt. ad gr̄atiā his quib; dispensatio
 m̄steriorum diuini commissae est. maxime & iam
 fidiguitate aliqua sibi uel sapientia p̄dicta uiden
 tur. **T**ertio & iā p̄ate legitimum & maturum
 tempus ostendit his qui omnino tempus atq; omne
 p̄atem uel ad sacerdotium uel ad docendū oport
 tunam putant. **I**h̄s ad baptismum uenit & a io
 hanne baptizatur. nemo dissimulā baptismū.
 nemo contempnat. nemo certe p̄dicatoribus
 fidei & dispensatorib; gr̄at̄e di non secum omni
 humilitate & ueneratione subiciat; **o**bserua

tamen & tu qui prees. quod triginta annoru.
erat ih̄s. **S**ine dubio aut̄ & iohannes amplius
aliquid agebat & atis; & tu antequam adole-
cas. antequam genas uestias barbis. iam docere
uis. & hos senex & magister fieri antequam disci-
pulus cupis. Quod certum est. quia uideo leue &
facile putas. qui uid penitus ignoras. continuonā
q. ab his talib. danubel ad exemplum p̄ fertur
puer proph̄ & alios atq. alios memorant.

De quibus tale aliquid in iuuentutem gestum
scripturę historia refert & mille exempla parata
habentur in lingua paratiores enim semp̄ & me-
ditati ueniunt huic uicinia ordinem aliquid
& leges cupiunt obtinere. sed non continuo lege
ecclesie dedit. **S**i semel aliquando aut raro
aliquid tale factum est. qm̄ quidem neq. si u-
na alicubi hirundo uideat. ueris continuo
tempus adduxit. Aut si qui unam gramina
sciat. gramina r̄ continuo iudicandus est. Aut
si quis semel mare in hyeme transeat. continuo
& iam nauigandi temp̄ ad hyemem transferit.

Viii Verum iohannes baptizat. & accedit ih̄s sci-
ficans quidem & ipsum qui baptizat. **P**reci-
puo amē ut & uiderem adam in septuaginta aquis.

& ante omnia ut pharisei fierentur aque iordanis.
 Ut sicut erat spiritus & caro. ita & his qui baptizandi
 erant. in spiritu & aqua sanctificationis successio traderetur.
Sed baptista non suscipit. ego inquit opus habeo
 a te baptizari. Lucerna dicit ad solem. & uox
 loquitur ad uerbum. Amicus sponsi ad sponsum.
 is qui inter natos mulierum maior omnium est.
 ad eum qui primo genitus est omnis creaturæ.
 is qui exultauit in utero. ad eum qui adoratus est
 in utero. precursor ad eum quem precesserat.
 ego inquit opus habeo baptizari abste. ad desi
 placet & prote. quoniam quidem & martyrio bapti
 zaberis. aut certe ut possis non indigebis nisi ut
 solus pedes laues. & tu inquit uenis ad me. & hoc
 profexice. sciebat enim quod se precedente in sequi
 tur christi. **S**ed quid adhuc istis. sine modo inquit.
 hoc enim postulat dispensatio. post hæc autem ipse
 purgabit & emendabit & iam baptista suum cum
 uenerit purgare arcam suam & fuerit uentila
 brum in manibus. Quid enim aliud est uenti
 labrum quam purgatio. quid autem ignis in palea.
 nisi quo consumitur quicquid infructuosum est.
 qui est spiritus calor. Quid & iam securis ad radicem
 arboris indicat. nisi anime insanabilis abscisio
 ne

post stercus radicibus in fusu. **Q**uid etiam gla-
dius. nisi uis uerbi. abscidentis quae mala sunt
ab uno. & diuidentis fidelem ab infideli. &
insurgere facientis filium uel filiam uel nurū
parentibus. id est noua & recencia ueteribus &
antiquis. **Q**uid autem est corrigia calciamenti sol-
uere non est dignus ille qui baptizatus in huiusmodi
tator heremi sine cibo uiuens. **P**ro uis helias.
maior prophetarum. quoniam quidem eum qui propheta-
batur. uidit con finium quoddam nouorum
ac ueterum tenere. hic non potest soluere cor-
rigiam calciamenti eius. **Q**ue est ratio aduen-
tus eius in carne. **N**eminum quidem uel extre-
mum aliqui solui potest. **N**on solum ab his qui
adhuc carnaliter sunt uel paruuli in xpo. **S**ed
ne ab illis quidem qui spm & uirtutem iohan-
nis habere metuerint. sed & ascendit ihs. de a-
qua secum quodam modo demersum educens
& eleuans mundum. & uidit in diuici caelo. sed
aperiri. quos sibi ac nobis post se aliquando
adam ille con cluserat sicut & igne aram phe-
a paradisi fuerat exclusus. sps scs testimoniu
phibet. & similia namq. sibi ipsa concurrunt.
de celo testimonium deferunt. **I**ude enumerat.

& ille. cui testimonium perhibet. specie colubę
 corporalis apparuit. honorat enim corpus per
 hoc. quod & ipsum adsumptum est in dñm. sed
 in magnitudine & pondere iudicat de diuini-
 tate & ppter hoc pusillus tibi uidetur sp̄s sc̄i.
 qm̄ in specie parus colubę apparuit. **O**mi-
 crologe in rebus magnis. potes. & iam regnũ
 celorum putare minimum. qm̄ grano sina-
 pis comparatum est. & maiore dicere magni-
 tudine inimicum diabolum esse quam xp̄s est.
 qm̄ quidem ille mons magnus. & leuiathan.
 & rex eorum qui iniqui sunt. dicitur. Ihs uero
 agnus. & margarita & alius huius ceteri ex
 ignis uocabulis nuncupatus est. uerum qm̄
 baptismi solemnitas agit. & necessarium ui-
 detur conformari nos ei qui p nobis formam susce-
 pit humanam. & baptizatus & crucifixus est.
Commodum uidetur & dignum de baptismi
 diuersitate nos pauca disserere. ut & in hac par-
 te si que ille sunt sordes ignorantie abluantur.
Baptizauit moyses in mari & in nube. sed in ti-
 po & in figura. Ita enim paulus p nuntiat.
 habuit ergo mare formam aque. nubis uero
 sp̄s sc̄i. manna panis uitę. poculum p̄ r̄e.

poculum xpi. **B**aptizauit iohannis. sed non ex
toto iudice. Non enim solum in aqua. nec tam
in spu. sed hoc solum addit. quod in paenitentia
baptizat. **B**aptizat & ihs. sed in spu. h. est per
fectio. Dñ enim est qui baptizat. ut possit & qui
baptizat fieri dñ; quod quod enim cum reciper.
non ex uoluntate uiri. neq. ex uoluntate carnis
sed ex dō nati sunt. **S**cio & quartum baptismū.
quo quis sanguine suo p̄ martirium baptizat.
quo baptismo & iam xpi baptizatus est. ut & in
hoc sicut in ceteris formam credentib & se sequen
tibus dat & sicut dicebat ad discipulos suos
filios zebeder. potestis hibern ^{calicem} quem ego bibitu
rus sum. & baptismum quo ego baptizor bap
tizarī. **S**cio & quintum adhuc baptismum
lacrimarum. quod laborio surs transigit. si
cut ille qui lauat per singulas noctes lectum suū
& in lacrimis suis rigat stratum suū. & cuius
conputruerunt & ex se sunt cicatrices eius. &
sicut lugens & contristat̄ ingredit̄. **Q**ui imitat̄
conuersionē manasse. & humilitatē nūeuitay.
p̄ quam misericordiā consecutus est. **Q**ui imitan
tur orationem publicani illius in templo stantis
alonge. & p̄cutientis pectus suū. quiq. nec au

sus est eleuare ad celum oculos suos. qui & iusti-
 ficatus descendit magis quam iactantissimus ille
 fariseus. qui incuruatus & prostratus misericordia
 requirit. & si qui non sibi iudicat filiorum pane.
 sed sicut canis micas que cadunt de mensa puerorum
 secundum illam cananeam requirit. & in aedia
 necessitatem miserabili miserabiliter consolatur.
 & ego quidem homo enim & ipse sum animal sci-
 licet fragile. ac per momenta motabile. baptisimi
 istius gratiam libenter amplector. & gratias ago
 misericordie illius. quid donauit hanc gratiam.
 sed & alius in per te. nec solum mihi iudico domi-
 nicum & commune deorum. & in sacerdotali
 meo officio. prius offero misericordiam quam sacri-
 ficium. **P**rouenim quod & ipse circumdatus sum
 infirmitate. & sicut in ^{mensis} ~~it~~ fuero remissa
 & ut mihi **Q**uamquam quid dicitur quas mihi leges adferre
 nouelle fariseos. **K**ec **o** **e** **p** **e**. cathare non mite.
Sed nomine. qui noui nouati inflatione tumidus
 in ecclesis. penitentiam non suscipis. lacrimis locum
 non das. plancas. nihil misericordie tribuis.
Vide ne & tu sic iudicaris. quem admodum & ipse
 nunc iudicaris. **N**ec confundite ihu misericordiam.
 qui infirmitates nostras accepit. & egredietur nostras

Sportauit. **Q**ui non uent uocare iustos sed pec
Scatores in penitentiam qui magis misericor
Sdiam uult quam sacrificium qui septuagies
septies penitendi uult peccata laxare. **P**utatur
ne tam purus est tam beatus tam immunis
a peccato. tam liber quam timidus & elatus
superbus & arrogans cum ipse hominis similis
ceteris. Aut forte nec similes leges suis dare sup
hominem & desperatione impedire emendatio
nem. **S**imile namq. malum est & uenia sine
XI. correptione. & correptio sine uenia. **P**er illud
enim omnes simul habere relaxate in preceptis
ferunt. pro uero nimium restricte omnem pro
grediendi spem penitus abscidunt. **V**erum
quantum ad te pertinet & quia te nobis per multas
leges ostendemus puritatem uitae & susci
pio arrogantiā tuam. **N**unc autem uereor nec u
ipse totus ulceribus plenus sis. neque corporibus
necessariam esse medicinam. Tu ut uideo. nec
dauid recepisti penitentiam agentem. cui &
propheticam gratiam penitentia conseruauit.
Nec per te apostolum maximum cum humanū
et aliquid erga passionem dñi contigisset. sed
ih̄s recepit penitentiam. & trina interrogatione

sui & illius confessione culpam trine negatio
 nis absterfit. **A**lt uideo nec illum qui in cho
 rintho peccauit peccatum qualem nec inter
 gentes ad penitentiam suscipit. **P**aulus tam
 suscepit & non solum suscepit uerum & iam
 caritatem in eo confirmauit. **Q**ui quidem e
 mendationem uidit & causam facta exposita
 dicens. ne forte ampliori tristitia absorbeat
 qui huiusmodi est. correptionis scilicet nimia
 te pregrauat. **T**u nec adulescentulus uidu
 as nubere uis proxatis lubrico & incerto. **P**au
 lus tamen hoc uult; tu uero si aliter aut melius
 aliquid doces. prius est ut ad quartum caelum
 ascendas. **I**lle enim usque ad tertium ascendit &
 ad alterum paradysum ubi audias uerba non iam
 que hominibus sed et sedo que nec angelis quidem
 conuenit dici. **M**aiores & iam circuitus in e
 uangelizando expleas. necesse est. quam ille
 ab hierusalem usque ad illiricum expleuit. **S**ed
 post baptismum inquit peccatum non est ueniam si
 phoas ad ueniam peruenisse docui. si apostolos
 indulgentiam consecutos esse. postea quam de
 monia eis subiecta sunt & in libro uite nomina
 eorum inscripta a saluatore dicuntur.

Sichorinthium delecta eiectum & traditum
in interitu carnis reuocatum esse. rursus &
confirmatum in illo apostoli caritatem. **S**i
paulus scribit. ne forte cum ueneto humilia me
dism apud uos. & iuglam eos qui ante pecca
uerunt. & non egerunt penitentiam in forni
catione. & in pudicitia & in mundicia. qua
gesserunt. **Q**uod utiq. de his dicere non poterat
quos p bap tismum sciebat ee purgandos. qui
bi p scriptionis huius locus est. **C**um uideat omnia
haec & exempla de pfectis & consumatis uiris re
ferri. **S**ed nouatus inquit non recepit eos qui in
psecutione lapsi sunt. **B**ene non recepit si pa
nitentiam non egerunt. nec ego quidem reci
pio eos qui non digna conuersatione abluunt
crimen admissum. neq. conuenienter tanta
uulneris in emendando adhibent medicina.
Sed & cum recepero. compoenti & loco eos & tem
pore dispensabo. repudiare uero fluxus & la
crimas paenitentis. in humanitatis nouate est.
non misericordiae xpianae. qui nouatus auari
tiam quidem. noluit condemnare quae est
idolatria. fornicationem uero. tam acerbe
condemnat. quasi sine carne fuerit. nec in cor

poterit uerit. Quid adhuc dicitis. numquid
nam adquiescitis his sermonibus nostris. ueni
te modicum & descendite ad nos homines. &

XV magnificemus dñm in unum. **N**emo uſm.
audiat & iam simultam sibi conficit. emittete
illam uocem quam dñs non amat. **N**olime con
tingere. mundus ego sum; quod & fiet aliqd
in uobis. puritatis. & scitatis. in per amini &
nobis. **S**ed scio. scio quia non adquiescitis. Dicā
quod uerit est. defleamus & iam purā infelici
tate. **M**anex enim dñi erga uos sententia. qm̄ qui
se exaltat humiliabit. & isti quidem. si uolunt
uam nrām que uia xp̄i est sequi & obtinere
& inuitamus. sin minus. p̄ gant in uoluntatib. suis.

Resutantes & enim baptismum lacrimarum. ibi
sine dubio in igne baptizabunt. **H**oc enim bap
tismum ulamum omnium est. quod p̄ paenam
transigitur & cruciatum. quod longis suppli
cis tolerat. quod comedit sicut fenum materiam
corporalem. & consumit omne que quid factu
redi intulit & in uerit maliciam. **N**os autē
exultemus in xp̄i baptismo. & diem festum cele
bremus. non uentri indulgentes. sed spū exultan
tes. **L**auamini & uos uerbo dñi & mundi estote.

auferre nequicias ab animis uestris. discite
bonum facere. **S**cripote iniuriam accipientem
iudicate pupillum & iustificate uiduam. &
quid post hoc. & uenite ad consensum dei. & ad
disceptationem. ad confabulationem eius in-
trate. & si fuerint peccata uisa ut foeniculum.
ut nix de alba bunt. & si fuerint ut coccinum.
ut lana candida efficiuntur. **U**idetur aliud
genus baptismi quod a nobis paene latuerat & fu-
erat intermissum. ecce quomodo elemosyna
deleat peccata. **T**am quomodo foeniculum hoc est
rubrum & coccinum in quo utroque est macula &
crimina sanguinis indicantur misericordias &
opera bona & recta iudicia. & per auxilium uiduarum.
ac defensionem orfanorum. ad purgationem lanae
ueritatur. & ad candorem niuis mutat. **N**ihil enim
sic uult dominus. quam ut non moriantur peccatores. sed
ut conuertantur & uiuant. **Q**uoniam quidem omnia ge-
runtur pro hominis salute. & in hoc concurrit di-
uine dispensationis omnem misterium. ut effi-
ciamini sicut luminaria in mundo. uerbum uita
continentes ad gloriam. ut & alios in luminariis.
& efficiamini lumen perfectum de aeterno lumine
participium sumentes. & scientis trinitatis